

Tézy z jazykovej zložky

1. Objasnite systém v slovnej zásobe slovenského jazyka. Vysvetlite podstatu lexikálnej synonymie, homonymie.
2. Vysvetlite pojmy jazyk, reč, lexikológia, rozčleňte slovnú zásobu podľa jazykových štýlov. Charakterizujte slová podľa citového príznaku.
3. Vysvetlite podstatu opisného slohového postupu, kompozíciu a žánre. Pomenujte útvary opisného slohového postupu.
4. Vysvetlite pojmy informácia, informatika v komunikačnom procese. Priblížte spôsoby uchovávanía a spracovávanía informácií (osnova, tézy, koncept).
5. Vysvetlite základné pojmy zvukovej roviny jazyka: fonetika, fonológia, fonéma, graféma, hláska. Objasnite základné princípy spisovnej výslovnosti, vokalizáciu predložiek.
6. Charakterizujte administratívny štýl a jeho útvary – žiadosť, objednávka, potvrdenie, informačný leták, splnomocnenie.
7. Vysvetlite pojem ortografia. Vymenujte zásady slovenského pravopisu.
8. Definujte vetu ako pojem. Určte vety podľa členitosti, modálnosti, zloženia.
9. Vysvetlite, ako (akými postupmi) sa obohacuje slovná zásoba slovenského jazyka.
10. Vysvetlite podstatu verbálnej a neverbálnej komunikácie. Priblížte druhy neverbálnej komunikácie.
11. Vysvetlite znaky výkladového slohového postupu. Porovnajte výklad a úvahu.
12. Vysvetlite znaky a kompozíciu životopisu, rozdiely medzi úradným, beletrizovaným životopisom.
13. Vysvetlite znaky a žánre rečníckeho štýlu. Objasnite, akými zásadami by sa mal riadiť dobrý rečník.
14. Porovnajte združené pomenovania a frazeologizmy. Objasnite podstatu frazeologizmov, ich rozdelenie a funkciu.
15. Charakterizujte prostriedky zvukovej modulácie reči; pauza, tempo, rytmus, prízvuk, dôraz, melódia.
16. Charakterizujte publicistický štýl a rozčleňte jeho žánre. Charakterizujte novinovú správu, interview, úvodník, komentár, fejtón, reportáž. Vysvetlite úlohu novinového titulku.
17. Vymenujte a charakterizujte neohybné slovné druhy.
18. Charakterizujte rozprávací slohový postup. Doložte v ukážkach znaky umeleckého rozprávania, odlišnosti v pásme postáv a pásme rozprávača
19. Charakterizujte odborný štýl. Vysvetlite znaky odborného štýlu.
20. Charakterizujte ohybné slovné druhy a vymenujte ich gramatické kategórie.
21. Charakterizujte priraďovacie súvetia, uveďte príklady.
22. Vysvetlite postup pri kompozícii a štylizácii prejavu. Objasnite, aké druhy úvodu môžeme využiť v úvode prejavu.
23. Charakterizujte jednotlivé slohové postupy.
24. Vysvetlite vývin slovenského jazyka. Podiel Antona Bernoláka a Ľudovíta Štúra na kodifikácii spisovnej slovenčiny. Objasnite hodžovsko-hattalovskú reformu.
25. Zaraďte slovanské jazyky do skupiny indoeurópskych jazykov a vysvetlite ich členenie. Objasnite pojmy: praindoeurópčina, praslovančina, staroslovenčina, hlaholika, cyrilika.
26. Charakterizujte podradňovacie súvetia. Uveďte príklady.

27. Charakterizujte kodifikačné príručky. Definujte pojmy: národný jazyk, cieľový jazyk, cudzí jazyk, úradný (štátny) jazyk, jazyk národnostných menšín.
28. Vysvetlite systém slovných druhov v slovenskom jazyku (ich základné rozdelenie, charakteristiku gramatických kategórií, vetnočlenskú platnosť).
Rozdelenie vetných členov.
29. Definujte pojem nadvetná syntax. Zaradíte do rámcových častí – motto, resumé, kapitola, titulok, epilóg. Vysvetlite pojmy..
30. Vysvetlite pojmy: štýl, štýlotvorné činitele. Rozdeľte funkčné jazykové štýly (objektívne, subjektívne, subjektívno-objektívne, resp. primárne, sekundárne).